

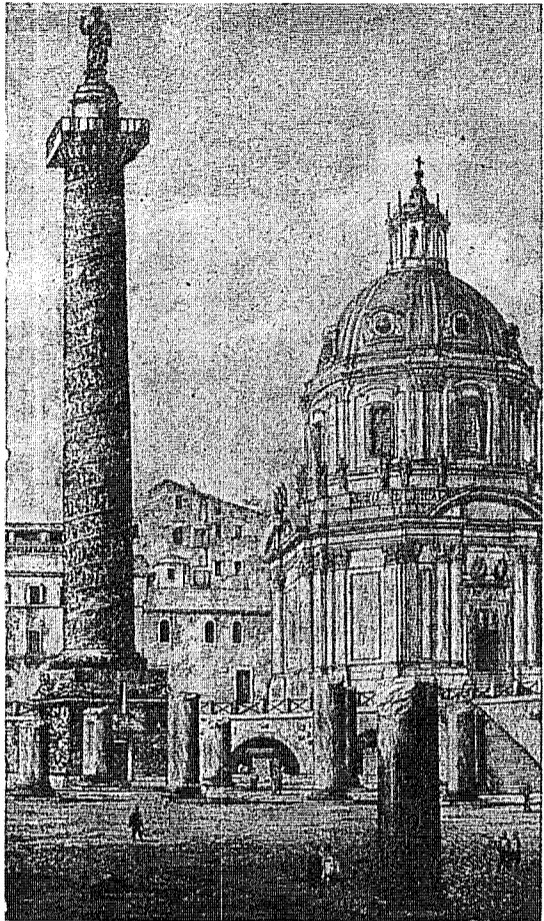
Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul II

Fondator: Dr. Constantin Dragan

Februarie 1957 No. 16

G A F E N C U

ROMA - FORUL LUI TRAIAN. Coloana Impăratului Traian. Lângă ea Biserica Sfântului Nume al Mariei ridicată în amintirea victoriei lumii creștine asupra turcilor păgâni ce ajunseseră la zidurile Vienei (1683).

Exilul nostru a pierdut o puternică personalitate care, pe plan politic, avea dreptul — înaintea tuturor — de a vorbi în numele României. Dreptul de a vorbi și mai ales șansa de a fi ascultat.

Acest om se chema Grigore Gafencu. A fost unul din puținii europeni în accepția cea mai severă și mai complectă a cuvântului: un nume cu care s'ar fi onorat Franța, Elveția, Italia și nu importă care altă națiune europeană.

Născut în 1892, în «melancolia secolului care murea» — cum caracterizează Vlahuță acel confuz sfârșit de veac al vieții bucureștene — Gafencu și cu el întreaga elită intelectuală a generației sale, a încercat să grefeze în romantismul vieții politice și culturale a României de atunci concepțiile sociale venite până la noi după sângerosul 1907 și mai ales după victoria aliată din primul război mondial. Aceste concepții noi presupuneau o mai atentă grijă pentru interesele economice și condițiile sociale ale păturii țărănești și ale muncitorimei. Tot atunci, din Apus, (unde el își

facea studiile liceale și Universitatea) ajunsese până la noi ultima cucerire a tehnicii: aeroplanul.

Dață ne gândim că a fost aviator în primul război mondial, aviator cu merite care i-au pus pe piept ordinul «Mihai Viteazul», realizăm figura complexă a acestui om de mare curaj fizic, entuziasmat de ideile de avangardă ale timpului său și totuși dublat de un extraordinar spirit de ponderă: fusese, în 1924, la 32 de ani, cel mai tânăr senator din parlamentul României și făcuse o minunată impresie printre bătrânii săi colegi.

Coboritor, după mamă, din Mitropolitul Veniamin Costache, Gafencu avea o cultură solidă, o splendidă prezență fizică, un mare farmec personal, care te cucerea prin simplitatea și claritatea cu care exprima un gând, o convingere, o concluzie.

Dumnezeu îi dăruise din belșug tot ce se poate da unei ființe umane. Și îi mai dăruise ceva: talentul de a scrie.

Se dedicase gazetăriei ca profesie principală și, a condus două importante cotidiane din București: «Argus» și «Timpul».

A fost ministru de externe din Decembrie 1938 până în primăvara lui 1940. A demisionat cu câteva săptămâni înainte de mutilarea României (de către ruși pe de o parte, de către Axă, pe de altă) când se convinsese că toate strădanile sale de a menține neutralitatea țării se prăbușeau în fața presiunilor din afară, mereu mai insuportabile. Noua conjunctură dăduse destinele lumii pe mâna unor aventurieri care pregăteau lovitura de grație vechei noastre Europe.

Spre deosebire de alte națiuni de dincolo de Cortină, noi nu am avut norocul de a trimite peste hotare mulți oameni politici de prima categorie. Gafencu era o excepție. Excepție atât de marcată încât pierderea lui nu privește numai pe români, ci pe toate popoarele europene de sub opresiunea sovietică în numele cărora vorbea înglobând interesele României în interesele întregului Sud Est eu-

ropean. Insași soluțiile sale politice converg către realizarea uniității europene, care scoțând România din izolarea propriilor ei hotare, ar amplifică pe plan continental misiunea de santinelă a creștinismului pe care poporul nostru o are de peste jumătate de mileniu la frontiera Nistrului.

În fond aici e cheia problemei românești: plasarea realităților noastre economice și politice în vasta organizație europeană și îndrumarea, pe plan spiritual, a vechilor tradiții creștine românești către Cetatea Sfântului Petru.

Astăvară, venind la Roma, Grigore Gafencu ne-a vizitat în redacțiile dela «Bulletin européen» și «Pro Actiunea Catolică Română» și ne-a felicitat pentru cele două inițiative ale noastre. S'a oprit îndelung consultând colecțiile, recitind articolele, răsfoind mii de adrese ale cititorilor noștri împrăștiați în toate colțurile lumii.

Vechiul gazetar suridea mulțumit. El cunoștea puterea cuvântului scris mai ales când funcționează în serviciul unei cauze juste.

Gafencu ne-a lăsat pentru totdeauna. Dar în urma lui rămân mii de pagini de gândire, exprimate într-o impecabilă formă literară. Când omul politic este dublat de scriitor are privilegiul de a depăși hotarele timpului său: Gafencu a scris două opere de ecou mondial: «Préliminaires de la guerre a l'Est» și «Derniers jours de l'Europe».

Și mai rămâne un lung «Memorial», în manuscris, sinteză a ultimilor două decenii de pașionată căutare a echilibrului european.

Într-o seară de Iulie, anul trecut, la Fregene, Gafencu mi-a citit câteva pagini din el. Era, între altele, o emoționantă descriere a colonatului lui Bernini văzut cu ochii unui om venit pentru ultima oară în pelegrinaj la Sfântul Petru.

Nu știu de ce în seara aceea am avut senzația că nu voi mai auzi niciodată vocea vechiului meu director dela «Timpul»...

HORIA ROMAN

IN AJUNUL CELUI DE-AL DOILEA RAZBOI MONDIAL

Amintiri dintr'o audienta în Vatican în primavara anului 1939

În Februarie 1939, Grigore Gafencu, atunci, ministru de Externe al României, a făcut o călătorie în Polonia, Belgia, Franța, Anglia, Italia și Statul Vatican. Era o călătorie cu caracter politico-informativ, în timpul căreia Gafencu, susținător convins al tezei neutralității românești, a încercat să comunice principalilor responsabili ai politicii europene oportunitatea de a nu interesa România în conflictul care se profila la orizont.

Reproducem mai jos impresiile pe care omul politic român le-a avut cu ocazia vizitei sale la Sfântul Părinte.

„Pretutendeni, în călătoria mea, văzusem semnele care anunțau catastrofa. Văzusem agitându-se principalele personaje ale dramei; auzisem strigătele și apelurile lor și măsurasem slăbiciunea lor, intensitatea pasiunilor lor. Dar nu-mi dădusem încă seama de inevitabila concluzie a acestei drame. În atmosfera viată de atâtea interese contrarii, unele iluzii puteau încă rămâne intacte. Oamenii politici, oricărei facțiuni ar fi aparținut, puneau încă între ei și realitate atâtea calcule, încât intuiția conflictului eminent era alterată. Mulți dintre ei credeau că dacă ar fi urmat planurile proprii ar fi reușit să întrerupă drumul destinului.

Asemenea iluzii nu mai aveau curs în Vatican. Acolo, unde informația pătrundea într-o atmosferă purificată, liberă de comentarii pasionale, domnea o profundă, dureroasă certitudine. Forțele erau considerate în justa lor dimensiune; cauzele, ca și actorii — cei care se credeau puternici și cei care se credeau slabi — totul era judecat cu luciditate.

Am avut revelația acestui adevăr în momentul în care am pășit pragul Vaticanului, unde calitatea mea mă obliga să caut nu consolări spirituale, ci elemente de orientare politică.

Intovărașit de Nicolae Comnen, ambasadorul României pe lângă Sfântul Scaun, și condus de nobili, de camerieri și de găzile Papei prin somptuosul labirint al apartamentelor pontificale, m'am găsit dintr'o dată, profund emoționat, în fața apariției strălucitoare și albe a lui Pius XII. Puternica personalitate a Suveranului Pontif, iradia inteligență și lumină. Dar adevărul pe care Papa îi păstra pentru omul politic era un adevăr trist: tabloul situației, așa cum el o înfățișa, apărea și mai sumbru prin contrast cu prezența sa luminoasă. Vestile pe care Vaticanul le primea din Polonia erau dezastroase. Conflictul de interese era de așa natură încât putea să provoace, dintr'un moment în altul, ciocnirea fatală.

Papa se temea că în legătură cu problema Danțigului lumea ar fi putut să se găsească din nou în fața unui fapt împlinit. Manevrele despre care era informat și măsurile secrete luate în vederea unei neașteptate izbucniri a ostilităților, îi păreau chiar și mai grave decât amenințările fățișe. Nu mai era posibil să se accepte cu încredere cuvântul de onoare al onora dintre capii care cărmuiau destinele popoarelor și tot mai în această neîncredere se vedea semnul că acțiunea oamenilor tindea să se substragă legilor lui Dumnezeu. Minciuna devenise arma cea mai puternică a politicii; ea creiașe idolatria Statului, dădea o îndrumare falsă entuziasmului popoarelor, deslănțuia pasiuni desfrânate. Min-

ciuna guvernă raporturile dintre Stat și Stat. Încă înainte de a deslănțui războiul, ea făcuse pacea imposibilă. Siguranța murise. Era încă posibil, în asemenea împrejurări, să se mai creadă în realitatea unui acord între Franța și Italia? Suveranul Pontif încerca să sperie, și aceasta pentru salvarea lumii și a creștinătății.

Papa vorbea încet, fără să ridice vocea sau să facă un gest. Cunoașterea oamenilor și a stărilor lumesti, siguranța judecății confereau o emoționantă profunzime cuvintelor sale. Limbajul diplomatic al acestui aristocrat ascet era simplu: exprima adevărul. Europa era exact așa cum el o vedea cu privirea sa calmă și lucidă: ea concepuse forțe distrugătoare pe care nici o voință omenească nu mai putea să le fie în frâu. Pius XII vedea încă și mai departe, iar privirea sa se umbrea de o adâncă tristete: în lumea în care se pregătea războiul, forțele spiritului trebuiau să rămâie inoperante. Un zid despărțea, ca în epocile cele mai turburi ale istoriei, domeniul spiritului de acela al acțiunii. Oamenii evadau din împărăția lui Dumnezeu. Misiunea bunilor păstori era acum să pună la adăpost valorile sufletului, pentru a le salva de cataclism.

În această încercare Papa păstra o demnitate absolută. Atitudinea sa, ca și prestația aspectului său, trezeau în mine un sentiment de frumusețe perfectă. Imi aminteam gesturile și limbajul dezordonat al unora dintre «marile personalități»; eram recunoscător Suveranului Pontif că reușise să restabilească în sufletul meu concepția grandioasă omenești.

Gr. GAFENCU

ULTIMA VACANTA A LUI GAFENCU LA FREGENE

Era un om ajuns la seara vietii sale

Era o zi splendidă de Iunie, cu muzici de ape, cu orchestre de greeri, cu fugi secrete de boare marină pe strălucitoare verzi clape de ace de pin. O zi radioasă și fericită, care părea preparată anume pentru a sărbători pe cei care, fugiți din orașul sufocat de zăduf și strâns în cleștele demenței circulației și al șgomotului, vin să-și scalde sufletul în pacea regenerantă a naturii.

Oaspeții mei întârziat să sosească. Întârzierea lor începuse să ne preocupe: pe "Zi' Fringuello" (Moș Sticlete"), un pescar bătrân, mare specialist în prepararea ciorbei de pește, fiindcă ciorba lui amenința să degenereze într-o oribilă ciulama; pe mine, fiindcă soarele se îndârjea din ce în ce împotriva întinsurilor blonde de nisip, împotriva plantelor, care transpirau un parfum aspru de rășini incinse, acum că vântul ațipise, cine știe pe unde, încetând să mai mângâie țimbalele verdeții. A călători pe o asemenea căldură nu putea fi, desigur, o plăcere.

Din când în când pescarul ieșea pe verandă, înarmat cu lîngura lungă de lemn cu care mestecase în oala tinută la foc domol și, cu glas subțire și răgușit de cocoș bătrân, intona în direcția străzii apelul care în căzărni umple de melancolie inima recruților:

Tă-ta-ra-ta-ta-ta-ta

Ciorba este gata...

Si rămânea tîntuit pe prag, privind încruntat drumul pustiu și prăfos.

Sosiră târziu, când soarele începea să coboare înspre mare și greerii amușiseră năucii de zăduf.

Il cunosusem pe Grigore Gafencu mulți ani în urmă, în România. Imi rămăsese în minte o amintire vagă, pe care nu reușeam să o precizez și căreia acum i se suprapunea imaginea nouă a omului care-mi stătea în față.

Mă impresionă imediat aerul lui suferind, detașat, aproape absent. Il simțeam deja departe de toți și de toate. Departe cu sufletul și poate chiar și cu făptura. Obosit și parcă închis în sine, departe de lumea noastră a celor roși de neliniști. Detașat. Angajat pe un drum care nu mai ducea spre viață. Si impresia aceasta stranie de prezență aparentă — numai aparentă — se reânou în sufletul meu în zilele în care i-am stat aproape. In el coborâse deja marea tăcere, pacea. Un om ajuns la seara vietii sale. Si seara aceasta spirituală era în totul asemănătoare sfârșitului unei zile glorioase de soare: dulce și împăcată și straniu luminoasă plutind peste lucruri și abia mângâindu-le, fără să se mai asimileze fluxului intim de viață care circula aproape de pământ.

Mă intimidă și în același timp provoca în mine un imperios impuls de a-l chema la lucruri reale, vii.

De marea splendidă din zilele acelea profită Doamna Gafencu. O femeie de o prodigioasă tinerețe spirituală.

Afințitatea noastră de temperament și de potență vitală stabli numaidecât între noi o punte de simpatie imediată, totală.

O văd încă aruncându-se, de o sută de ori într-o zi, în apa todeauna "prea caldă" a unei mări prostrate de zăduf, todeauna "prea calmă". Sau alergând cu picioarele goale pe plajă, cu o coadă de copii negri și sbârliți după dansa (și alesele imediat un "secretar") sau în luptă cu misterele limbii italiene, în timp ce trata cu pescarii cumpărarea unui coș cu raci sau cu chefalii de culoarea oțelului.

Navea odihnă. Era tot timpul în mișcare, tot timpul gata să capteze orice suflu de viață care-i ieșea în cale. Vie ca o flacăra. Minunat de vie și de tânăr.

Găsisem pentru oaspeții mei o casă de pescari, curată, care avea o grădină minusculă unde creșteau de-a valma tufe de regiņa nopții și de mintă, mușcate arse de sarea marină, nalbe în culori violente care toate terminau într-o contorsiune de foi și de lujere scorojite de vântoase, la înălțimea la care depășeau zidul de piatră ce apăra grădina.

Cum se lumina de ziua stăpâna casei scotea pe balcon un divan pe care "excelența" — așa îl chemau pescarii locului pe oaspetele străin — își petrecea diminețile; până când soarele năvălea pe balcon și-l alunga cu ochii arși de lumina orbitoare a acelor amiezii pe care el le definea "sălbatece" și "barbare".

Cenaclul se muta atunci pe plajă, la adăpostul unei bărci scoase la pensie, sau, când nu era vânt, în cercul de răcoare al unei umbrele decolorate, pe liziera dintre uscat și apă, unde căldura se simțea mai puțin.

Veneau în fiecare zi de la Roma să-l vadă doi colaboratori ai săi din vremea în care era director al ziarului "Timpul", mare nu numai pentru difuziunea lui, ci mai ales pentru excelența colaborărilor, pentru prestigiul lor.

Îi aștepta: cu nerăbdarea unui bolnav care se teme de singurătate. Si când îi vedea apărând printre umbrele împărășiate pretutindeni pe nisipul încins de soare, todeauna precedați de tumbete "secretarului" Doamnei Gafencu — un drac de plod

creș și negru ca un tăciune — se lumina la față ca un copil.

Vorbea încet, cu privirea pierdută pe fuga undelor care se întorceau în larg după un salt surd pe țarm, cu mâinile — mâinile atât de frumoase și de "spirituale" ale lui Grigore Gafencu! — abandonate sub mângâierea unei bori de vânt abia simțit; cu puauze lungi de tăcere, pe care nici unul dintre noi nu îndrănea să le întrerupă, în care privirea lui era traversată de-o umbră dulce și tristă de amintiri îndepărtate și dragi.

Într-o seară, acolo pe plajă, în fața mării dintr-o dată preschimbată într-un imens covor de purpură, sub baldachinul de foc al apusului de soare, ne vorbi de memoriile sale. Fu aproape un testament spiritual convorbirea aceea lungă, care dură până la ultima lumină, până la ultima boare de căldură exalată de nisipuri.

Vorbea cu greutate, ca și cum ar fi suferit să-și despoaie sufletul în fața noastră, luptând cu o pudoare ce-i era naturală și care a fost todeauna nota dominantă a caracterului său.

Imi pare rău că am pierdut bună parte din seara aceea — ultima, fiindcă a doua zi pleacă — în treburi. Martei. Care treburi, chiar dacă sunt însuflețite de cele mai bune intenții, în cazuri ca acesta lasă todeauna în suflet un sentiment de timp rău întrebuințat.

Când îi chemai la cină, era aproape întineresc. Marea nu se mai auzea. Dormea, opacă și imobilă, disolvată într-o altă imensitate tot atât de neclintită și de pustie.

Se ridică cu un fior de frig în tot trupul și făcu câțiva pași spre mare, singur. Il priveam: nemișcat pe linia de întâlnire dintre două spații, subțire și aproape ireal în lumina rară pe care apa i-o reflecta pe obraz, pe toată făptura.

Si din nou avui strania percepție a distanței care-l separa de noi, de tot cece avea rădăcini vii în pământul vietii.

Făcu câțiva pași pe nisipul ud de pe mal, cu brațele strânse de-a lungul trupului, cu ochii larg deschși ca și cum ar fi vrut să primească în adâncul lor tot misterul unui univers care încet încet ieșea din stupoarea umbrei, acolo, sus, în solemnitatea unei alte tăceri.

Îi urmăream nu cu ochii, ci cu sufletul, fiecare mișcare. Si dintr-o dată avui certitudinea că omul acela era deja intrat într-o altă dimensiune, într-un plan secret, în care se poate intra numai atunci când în noi s'a făcut tăcere totală, seară de liniști mari.

YVONNE ROSSIGNON

Usurinta occidentala si colinde slave

Am primit din partea unei distinse literate și admirabile Românce, Doamna Lucia Bourgeois-Popovici, residentă la Geneva, fiica marelui Aurel Popovici-Bănățeanul, câteva rânduri amare, însoțite de întâmpinarea pe care o publicăm mai jos:

Geneva, Sfârșit de Decembrie
39, Quai Charles Page

Catre Direcția Studioului Radio-Genève

Domnule Director,

Am fost fericită să ascult, în seara zilei de 24 Decembrie la postul Radio-Genève, programul care anunța — între altele — cântece de Crăciun din diferite țări.

Ce frumoasă și mișcătoare inițiativă!

Dar, după audiție, mare mi-a fost decepția.

Cântece de Crăciun ungurești, cântece de Crăciun rusești!

Iar vocea suavă a speakeriei de la Radio-Genève continua: «Nu putem părăsi țările slave, fără a asculta un cântec de Crăciun românesc!»

Vreți în adevăr, Domnule Director, ca poporul român să fie un popor slav? Nu, Domnule Director, poporul român nu este un popor slav. Si tocmai din cauza aceasta furia moscovită se îndârjește împotriva lui, mai mult decât împotriva oricărei alte națiuni subjugate.

În zilele acestea, în care lumea întreagă jonglează cu cuvintele cele mai sacre: Pace, Dreptate, Concordie, Legalitate, Unire, Libertate, Drepturile Omului, în plină Europă, un regim străin, neomenos și puternic, și-a făcut un program politic din suprimarea popoarelor care nu-i convin!

Deschideți, Domnule Director, un simplu dicționar Larousse și, la cuvântul România, veți citi: «In general foarte bruni, robusti și de statură medie, Românii sunt Daci romanizați în vremea cuceririlor lui Traian.»

Sunt de origine latină, și de religie ortodoxă.

Această este origina poporului român. Origine Daco-romană. Natural, în cursul istoriei, poporul român a suferit, ca toate popoarele pământului, influențe și infiltrații străine. Dar origina lui este acolo, în ciuda voinței de desnaționalizare și a violențelor unui regim de arestări, de distrugeri și de deportări. Si aceste lucruri se petrec în plin secol al XX-lea!...

Cât privește cântecul de Crăciun așa zis «românesc», care a urmat, trebuie să vă precizez cu părere de rău că nu era românesc! Si constatarea aceasta mă doare cu atât mai mult cu cât există în România splendide cântece de Crăciun, celebrele colinde.

N. M.

miscelane

In editura «Il Messaggero di Sant Antonio», Basilica del Santo, Padova 1956 a apărut ultima publicație a Bibliotecii «Ieremia Valahul»: «Imitațiunea lui Christos», îngrijită de Părinții Franciscani Români. Cartea, care se prezintă într-o ediție simplă dar foarte bine îngrijită, aparține acelor inițiative despre care se poate spune că au fost inspirate de Divina Providență.

«Operă ascetică medievală (din secolul XIII) — citim în cuvântul către cititori al preoților franciscani români, care au revăzut traducerea noii ediții — este una din cărțile cele mai sublimă și răspândite în lume. A fost scrisă de un monah și pentru monahi; însă prin adâncă cunoaștere a sufletului omenească și prin înalta înțelepciune a învățăturilor sale se potrivește minunat la toate stările vietii: fie monahală, fie eclesiastică, sau laică. E o operă cu adevărat universală, iubită și gustată de toți acei care au avut fericirea să o aibă în mână, pentru că tuturor le-a adus lumină și mângâiere spirituală. Nu exagerază desigur cei care susțin că după Sfânta Scriptură nu există o altă carte tradusă în mai multe limbi și tipărită în mai multe ediții ca «Imitațiunea lui Christos».

În România cartea aceasta își face pentru prima oară apariția la 1647, tradusă din latinește în limba slavă bisericească de boerul cărturar Udriște Năsturel, cumnatul lui Matei Basarab. De atunci și până astăzi prețiosul îndreptar de viață creștina a avut nu mai puțin de 12 traduceri».

Traducătorii acestei ultime ediții a «Imitațiunii» dau cititorului unele sfaturi practice pentru citirea cărții, care, încă de la primele pagini, captivează atenția, consolează și regenerează sufletul și sfârșește prin a deveni un adevărat și prețios «prienten de-o viață întreagă».

Lăudăm cu mult entuziasm inițiativa preoților traducători, care, în paginile acestei minunate cărți, oferă exilului românesc un incomparabil aliment spiritual.

Calendarul Bisericii Catolice Române din Statele Unite, care ne-a sosit într-o excelentă prezentare grafică, aduce și anul acesta contribuția asociației «A.R.C.A.» pentru luminarea credincioșilor uniți din America de Nord.

În afară de partea calendaristică propriu-zisă, cu bogate explicații pe înțelesul tuturor, sunt prezentate numeroase fotografii ale parohienilor, bisericilor și conducătorilor lor, pre-

cum și un excepțional material literar, girat de nume din vechea antologie românească sau dintre scriitorii contemporani.

Alături de Vasile Alecsandri, Grigore Alexandrescu, I. L. Caragiale, Ion Creangă, S. Fl. Marian, Emil Gârleanu, Alfred Moșoiu, Marin Predescu, N. Calis, I. Popea, P. Dulfu, întâlnim numele unor Frederic Taillez, Aron Cotrus, Episcop Emmet Michael Walsh, Mgr. Aloisie Tăutu, Sora Jeanette Baur, sau al rev. Petru Gherman, I. Filip, Gh. Rusu, Bonaventura Morariu, care cu toții aduc o prețioasă contribuție religioasă sau laică, ce conferă calendarului atracție și substanță.

După cât ni se pare, publicația a fost îngrijită de un comitet de preoți sub supravegherea directă a Rev. Ilie Crihălmeanu și Iuliu Aron.

O lucrare utilă și interesantă, care contribuie la menținerea spiritului românesc printre compatrioții din Statele Unite ale Americii.

Urările de bine pe care le face postul Radio-Genève nu sunt din aceste motive mai puțin sincere și Vă rog să primiți, Domnule Director, asigurarea sentimentelor mele cele mai bune.

Lucia Bourgeois-Popovici

În modestita noastră românească ne-am socotit totdeauna mici și proști, deși aveam aproape jumătate din locuitorii Franței și Italiei deși formația noastră culturală era prin excelență apuseană, deși studenții statelor balcanice veneau să se instruiască în Universitățile noastre, deși aveam în case lumină electrică și băi în care ne spalăm, în timp ce în anumite state occidentale baia era un simplu pretext.

Am crezut până mai ieri că actualele împrejurări istorice au reformulat întru câtva neștiința celor care confundau Bucureștii cu Budapesta sau Sofia. Bănuim că cel puțin din gazete, de la cinematograful sau de la Radio, tot mărlanul a învățat câte ceva despre Coreea, despre India sau Suez. Când iată că un post de radio al lumii libere, al acelei admirabile țărișoare pe care în modestia noastră o socoteam în totdeauna exemplu de cultură și de civilizație, difuzează autoritar și sonor o invectivă pe care nu a îndrăsnit să ne-o aplice nici Rusia Sovietică, inamica de moarte și marea putere slavă. Pentru că acuzația de slavism, atunci când se dă o disperată luptă spre a ni se nimici latinitatea, constituie o invectivă, o gravă ofensă.

Ce ar spune domnul redactor al postului de Radio elvețian aflând că Geneva e situată în Bulgaria sau Albania, că elvețienii se hrănesc cu coajă de copac și sunt de religie musulmană?

Ne oprim aici, ofenșati și neputincioși. Cruciați moderni, ne-am bătut întotdeauna pentru Europa creștină și pentru tradițiile ei. În treizeci de ani am purtat două războaie pustitoare alături de aliații occidentali, prezevând cu propriul sânge chiar și dulcea pace elvețiană.

Nu am cerut în schimb nimic. Iar dacă suntem inundați de slavi, e pentru că am avut neghiobia să credem în cuvântul de onoare apusean.

Nu solidarizăm o nație amică cu ignoranța unui diletant. Insa ni se pare absurdă cocoșarea inconștienților în posturi de răspundere. La o greșală ca aceea aplicată nouă, adevărații slavi moscoviți, pentru care redactorul de la Radio-Genève nutrește atâta simpatie, i-ar fi tăiat capul. Dar prost cum este, risca să trăiască și fără cap.

N. M.

